



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **V. T. B.**
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 1417/25, Praha,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-21389-41/ZR-2022 ze dne 29. 2. 2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalovaný zrušil platnost povolení k trvalému pobytu žalobce podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, neboť žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu

odnětí svobody v trvání 9 let [za spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. c) trestního zákoníku]. Žalobci byla stanovena lhůta 30 dnů k vycestování z území České republiky.

II. Řízení před soudem

2. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou. Předně namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ve vztahu k posouzení nejlepších zájmů jeho nezletilých dětí (dcera 5 let a syn 11 let ke dni vydání napadeného rozhodnutí) a přiměřenosti dopadů do jeho soukromého a rodinného života. Žalobce opakovaně navrhl, aby žalovaný provedl výslech jeho syna. Žalovaný si sice opatřil stanovisko dětí prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Navzdory tomu ale konkrétní situace dětí nebyla zjištěna řádně. Ve stanovisku bylo konstatováno, že k dětem nejsou žádné informace s výjimkou zprávy o incidentu, který se odehrál doma, a zprávy ze školského zařízení týkající se dcery. Tyto podklady nepovažoval žalobce za dostatečné. Přinejmenším u syna mohl být zjištěn jeho názor na věc. Žalobce byl rovněž toho názoru, že děti měly v řízení před žalovaným vystupovat jako účastníci řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Co se týče dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života, žalobce měl za to, že se žalovaný pouze zaměřil na jeho dřívější trestnou činnost a její závažnost. Od jeho trestné činnosti uplynulo již 6 let a žalobce podmínky svého propuštění řádně plnil. Žalovaný se dalšími okolnostmi nezabýval (neprovedl výslech jeho manželky, nezjistil stanovisko jeho dětí). Rovněž i výslech manželky žalobce opakovaně navrhl. Žalobce žije v České republice již téměř 18 let, žije zde jeho manželka a nezletilé děti, které se zde narodily. Všichni mají platná povolení k trvalému pobytu na území. Žalovaný se měl také zabývat dopady napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života jeho rodinných příslušníků.
3. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou. Předně poukázal na závažnost spáchané trestné činnosti. Nejlepšími zájmy dětí se žalovaný dostatečně zabýval (viz str. 8–9 napadeného rozhodnutí), rovněž i přiměřeností dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce (viz str. 4–8 napadeného rozhodnutí). S účastenstvím dětí v řízení žalovaný nesouhlasil. Nadto žalovaný o jejich ustanovení v průběhu správního řízení ani nepožádal. Provedení výslechu manželky žalobce a nezletilého syna považoval žalovaný za nadbytečné. Žalovaný nepochybněval silné vazby žalobce na jeho rodinu, ale nebylo zřejmé, co konkrétního mělo být výslechy prokázáno.

III. Posouzení věci

4. Žaloba není důvodná.

Povinnost zohlednit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života

5. V souzené věci bylo povolení žalobce k trvalému pobytu zrušeno dle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců na území ČR. Dle něj ministerstvo zruší trvalý pobyt, pakliže byl cizinec pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.
6. Zákon v této souvislosti nepředpokládá posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života cizince, tedy nepředpokládá vážení zájmu ČR na tom, aby cizinec opustil její území, oproti právem chráněným zájmům tohoto cizince vztahujícím se právě k území ČR (zejména podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Ve správním soudnictví je ustáleno, že tato úprava vyjadřuje (legitimní) úvahu zákonodárce, že některá

rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců typově mají nízké či zanedbatelné dopady do soukromého a rodinného života cizinců. Podmínky § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že ve většině případů, kde není posuzování přiměřenosti výslovně předepsáno, lze předpokládat, že rozhodnutím o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života. Takovou situaci ovšem nelze s ohledem na rozličnost skutkových příběhů vyloučit a nelze tedy ani vyloučit přednostní aplikaci některého z mezinárodních, zejména lidskoprávních závazků ČR podle čl. 10 Ústavy.

7. Korektivem je tedy posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí na soukromý a rodinný život cizince, i když to zákon o pobytu cizinců nestanoví, a to tam, kde cizinec takové námitky uplatní. To byl i případ žalobce, který námitky přiměřenosti uplatnil v odvolání (srov. např. rozsudky NSS č. j. 6 Azs 96/2015-30 ze dne 25. 8. 2015, č. j. 5 Azs 47/2016-57 ze dne 31. 5. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30 ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Azs 310/2019-32 ze dne 12. 12. 2019, č. j. 2 Azs 144/2020-33 ze dne 23. 7. 2020).
8. Z povahy § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců plyne, že je třeba poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku na jedné straně s právem cizince na ochranu soukromého a rodinného života na druhé straně (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 8 As 68/2012-39 ze dne 6. 8. 2013). Kritéria posouzení přitom obsahově odpovídají též kritériím judikatury Evropského soudu pro lidská práva (srov. zejména klasické rozsudky ESLP ve věcech Boultif proti Švýcarsku č. 54273/00 ze dne 2. 8. 2001, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku č. 50435/99 ze dne 31. 1. 2006 a Ünner proti Nizozemsku č. 46410/99 ze dne 18. 10. 2006 a na ně navazující judikaturu).
9. Pro posouzení tak jsou zásadní: (1) povaha a závažnost dotčeného veřejného zájmu (např. závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem); (2) doba, jež uplynula od porušení veřejného pořádku či spáchání trestného činu a chování cizince v průběhu této doby; (3) rodinná situace cizince (např. doba trvání manželství a jiné faktory vyjadřující efektivnost rodinného života páru); (4) počet nezletilých dětí a jejich věk; (5) rozsah, v jakém by byl soukromý a/nebo rodinný život cizince narušen (tj. vliv na ekonomický, osobní a rodinný život jednotlivce, včetně vlivu na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění); (6) rozsah a intenzita vazeb na hostitelský stát (příbuzní, návštěvy, jazykové znalosti apod.); 7) věk a zdravotní stav dotčeného cizince; a (8) délka pobytu cizince v hostitelském státě.

Přezkoumatelnost

10. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost posouzení zájmů nezletilých dětí a přiměřenosti dopadů do jeho rodinného a soukromého života.
11. Takovou vadu soud neshledal. Argumentace žalobce o potřebě uplatnit čl. 8 Evropské úmluvy byla sice obecně přiléhavá, míjí se však s rozhodovacími důvody žalovaného. Ten totiž věc žalobce z pohledu přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života hodnotil. Stejně tak lze v zásadě přisvědčit tomu, že nejlepší zájem dítěte má být významným kritériem posouzení, to však žalovaný také zohlednil.
12. Sporné mezi účastníky tedy ve skutečnosti bylo to, v jaké míře má být zájem dětí zohledněn a kdo odpovídá za jeho zjištění, a dále pak věcné posouzení. To nejsou otázky přezkoumatelnosti, ale věcného posouzení.

Význam nejlepšího zájmu dětí pro hodnocení přiměřenosti

13. Soud se předně zabýval tím, jaký význam já nejlepší zájem dítěte. V této otázce opakovaně vyšel z kategorizace provedené v odst. 52–53 nálezů Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19 ze dne 14. 4. 2020. Mezi nosné důvody závazné podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky (tj. pro všechny orgány a osoby) totiž patří celá tato kategorizace. Z hlediska dopadu na dítě lze rozlišit čtyři kategorie právních řízení podle typu dopadu na dítě:
 - první kategorii tvoří řízení, jejichž účelem je upravit přímo práva či povinnosti dítěte právě jakožto dítěte (typicky řízení o péči o dítě a o styku s ním);
 - druhou kategorii představují řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, která se však bezprostředně nedotýkají jeho statusu dítěte (např. řízení o soukromoprávních závazcích, trestní řízení proti mladistvému pachateli atd.);
 - do třetí kategorie spadají řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte (přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech), ale které mají na dítě zprostředkovaný právní dopad, neboť jejich výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte (např. řízení o vyhoštění jeho pečující osoby, na něž buď navazuje řízení o změně péče o dítě či vycestování dítěte za pečující osobou a změna jeho trvalého pobytu);
 - konečně čtvrtá kategorie obsahuje řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte ani na ně nemají zprostředkovaný právní dopad, ale dopadají na něj pouze fakticky (např. shora zmíněné řízení o výpovědi z pracovního poměru rodiče pečujícího o dítě, v jehož důsledku se právní postavení dítěte nemění, ale fakticky se může měnit např. ekonomický status jeho rodiny).
14. U první kategorie řízení je nejlepší zájem dítěte prakticky vždy rozhodujícím kritériem, které musí rozhodovací orgán vzít v úvahu. U druhé kategorie a třetí kategorie je nejlepší zájem dítěte zcela zásadním kritériem, nicméně ten může být převážen konkurujícím zájmem, např. dostatečně významným zájmem veřejným. U třetí kategorie se přitom otevírá širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde nestrétává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější. U čtvrté kategorie není zásadně povinností rozhodujícího orgánu přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte, s výjimkou případů, kdy pozitivní právní úprava výslovně s ochranou zájmů dítěte počítá.
15. V nyní souzeném případě lze říci, že účelem řízení směřujícího ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona je pouze úprava bytových poměrů žalobce, nikoliv jeho rodinných příslušníků. Rodinní příslušníci žalobce mají samostatné bytové tituly, nejsou v tomto ohledu nijak právně navázáni na bytové tituly žalobce (stejně tak žalobce nebyl navázán na ně). Účelem řízení o zrušení bytového titulu žalobce tak nebylo zasáhnout do právního postavení dětí žalobce. Zároveň zrušení platnosti povolení k pobytu žalobce nemá ani zprostředkovaný právní dopad na jeho děti, neboť neexistuje žádné nutně a nepominutelně spojení se změnou právního postavení dětí žalobce. Právní postavení dětí žalobce se nijak nemění; žalobce ostatně v tomto ohledu ani nic netvrdil. Příklad žalobce tedy spadá do čtvrté kategorie dopadů na dítě ve smyslu závěrů nálezů sp. zn. IV. ÚS 950/19 (srov. rozsudek NSS č. j. 4

Azs 18/2022-65 ze dne 27. 7. 2023, odst. 48).

16. V souzeném případě žalobce ve správním řízení uplatnit odpovídající námitky přiměřenosti, které podle judikatury správních soudů odůvodňují hodnocení přiměřenosti i v případech, ve kterých to zákon výslovně nevyžaduje. Byl tedy důvod, aby správní orgán zájem dětí žalobce zohlednil, ovšem jen jako jeden z vícera zájmů, mezi kterými je třeba vyvažovat. To se také stalo. Výsledkem těchto úvah je závěr, že zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce je v převažujícím zájmu České republiky. Zájem dětí na bezprostředním soužití s otcem prvotně ohrozil především žalobce a intenzitu zásahu snižují i další okolnosti věci, zejména možnost pokračování rodinného života i bez povolení k trvalému pobytu žalobce na území České republiky.

Zjištění nejlepšího zájmu dětí

17. Dále lze žalobci přisvědčit v tom, že nejlepší zájem dítěte je třeba řádně vymezit, aby mohl být náležitě zhodnocen a vyvažován. Samotná potřeba hodnotit nejlepší zájem však neřeší související procesní otázku: jak přesně se to má stát, co má být výsledkem takového vymezení a kdo za vymezení nejlepšího zájmu dětí procesně odpovídá.
18. Ve zcela obecné rovině za zjištění skutkového stavu odpovídá správní orgán, účastníci řízení však mají povinnost označit důkazy, jichž se dovolávají. V řízení o žádosti je povinnost tvrzení a důkazní vychyluje směrem k žadateli (zejména on musí označit a prokazovat skutkové důvody svědčící ve prospěch jeho žádosti), kdežto v řízení zahájeném z moci úřední je především na správním orgánu, aby zjistil všechny rozhodné skutečnosti nezbytné pro jeho rozhodnutí.
19. V nynější věci tedy za zjištění skutkového stavu v dostatečném rozsahu a kvalitě odpovídal žalovaný. To však neznamená, že za to odpovídá zcela a že musí veškeré otázky vyšetřovat:
20. Bylo totiž na žalobci, aby konkrétně tvrdil podrobnosti soukromého a rodinného života významné pro posouzení. To od něj *explicitně vyžaduje zákonná úprava* (§ 174a odst. 1 druhá věta zákona o pobytu cizinců), kterou je upřesněna obecná procesní povinnost správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu (§ 3 správního řádu ostatně výslovně předvídá zákonné odchylky od tohoto pravidla). Bylo tedy *zákonem stanovenou procesní povinností žalobce*, který byl účastníkem řízení, aby konkrétním označením relevantních skutečností vymezil okruh zjišťování skutkového stavu, a to i ve vztahu k dětem. Komparativně přitom nejde o nějakou výjimečnou úpravu (srov. § 82 německého zákona o pobytu, výdělečné činnosti a integraci cizinců na spolkovém území; Aufenthaltsgesetz¹).
21. Obdobně i judikatura správních soudů konstatuje, že je na cizinci, aby správnímu orgánu sdělil veškeré skutečnosti týkající se jeho soukromého a rodinného života: právě na cizinci totiž leží břemeno tvrzení a primárně i břemeno důkazní. Bez toho, že by sám žadatel uváděl informace o svém soukromém a rodinném životě, které jsou pro posouzení jeho věci relevantní, nejsou správní orgány povinny při rozhodování o pobytovém oprávnění samy zjišťovat podrobnosti a specifika cizincova soukromí a pátrat po nich (srov. rozhodnutí NSS č. j. 8 Azs 213/2024-54 ze dne 21. 11. 2024, odst. 10; č. j. 1 Azs 320/2021-68 ze dne 26. 5. 2022, odst. 28–29; č. j. 1 Azs 260/2020-27 ze dne 17. 8. 2020, odst.

¹ Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet; ke dni rozhodnutí soudu je aktuální znění zákona dostupné na internetových stránkách Spolkového ministerstva spravedlnosti https://www.gesetze-im-internet.de/aufenthg_2004/BJNR195010004.html.

29–32).

22. Tento přístup zdůrazňující odpovědnost cizince odpovídá judikatuře Evropského soudu pro lidská práva i Soudního dvora EU. Článek 8 Evropské úmluvy totiž neobsahuje žádné výslovné procesní požadavky, dotčená osoba však musí být zapojena do rozhodovacího procesu jako celku v míře dostatečné k tomu, aby jí byla poskytnuta potřebná ochrana jejích zájmů podle tohoto článku (srov. rozsudek ESLP ve věci Lazoriva proti Ukrajině ze dne 17. 4. 2018, č. 6878/14, odst. 63). Články 41 a 24 Listiny základních práv EU vedle toho zaručují možnost užitečným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení a před vydáním každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout zájmů, toto právo však nutně neznamená právo ústního vyjádření. Stejně tak ani děti nemusí být osobně vyslechnuty, ale v jejich prospěch mají být stanoveny zákonné postupy a podmínky, které umožní svobodné vyjádření názor dítěte, který musí být zohledněn (srov. rozsudek SD EU ve věci C-63/23 Sagrario ze dne 12. 9. 2024, odst. 79, 87). Unijní právo ani právo Evropské úmluvy tedy obecně nevyžadují specifické procesní postavení dotčených osob, ani specifické procesní postupy orgánů státu. Podstatná je možnost efektivního uplatňování práv jednotlivce včetně práva vyjádřit se k rozhodným otázkám. Tato efektivita je obecně zachována, pokud je cizinec povinen označit rozhodné okolnosti svého rodinného života, protože to je především rodič, kdo odpovídá za posouzení a prosazení nejlepšího zájmu jeho dětí (případný střet zájmů mezi rodičem a dítětem v nynější věci z ničeho nevyplývá).
23. Žalobce má pravdu v tom, že některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu² dospěla k závěru, že „poněkud odlišný přístup je nutno zaujmout za situace, kdy je „ve hře“ zájem nezletilého dítěte. V takové situaci musí být aktivita správních orgánů při zjišťování skutkových okolností, tj. rodinných poměrů cizince (žadatele), daleko větší.“ K tomu krajský soud podotýká, že tato rozhodnutí neobsahují konkrétní odůvodnění takového závěru či vypořádání s požadavky druhé věty § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a zcela převažující rozhodovací praxí ve vztahu k obecnému rozložení povinnosti tvrzení při posouzení přiměřenosti v pobytových věcech cizinců (tato judikatura se také často týkala rodičů s dětmi, nejde tedy o nějaké obecné závěry jen pro dospělé cizince; srov. např. rozsudky NSS č. j. 1 Azs 260/2020-27, odst. 29–32, a č. j. 3 Azs 246/2020-39 ze dne 24. 5. 2022, odst. 28–30). Není jasné, co je míněno „daleko větší aktivitou“ správních orgánů z hlediska toho, kdo a do jaké míry odpovídá za zjištění skutkového stavu. Konkrétní vysvětlení pak neobsahuje ani „zdrojový“ rozsudek této judikatorní linie č. j. 5 Azs 383/2019-40 ze dne 14. 2. 2020, který v podstatě *ani neřeší rozdělení procesní odpovědnosti za zjištění skutkového stavu*. Řeší toliko význam nejlepšího zájmu dítěte (tam kde již byla učiněna skutková zjištění) pro posouzení věci samé. V tomto ohledu Krajský soud v Plzni považuje za snad samozřejmé a nevyžadující bližší odůvodnění, že *zjišťování* skutkového stavu a *hodnocení* skutkového stavu jsou dvě odlišné kategorie, které nelze směšovat. Z judikатурních úvah o tom, jak hodnotit skutkový stav, proto nutně neplyne, jak skutkový stav před tím zjistit.
24. Žalobci tedy lze přisvědčit potud, že skutečně existuje řetězec postupně se citujících rozhodnutí, která zvyšují odpovědnost správního orgánu za zjištění skutkového stavu ve vztahu k rodinnému a soukromému životu nezletilých dětí. Krajský soud v Plzni však

² Např. rozsudky NSS č. j. 4 Azs 171/2019-25 ze dne 25. 9. 2020, č. j. 10 Azs 226/2020-52 ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Azs 443/2019-36 ze dne 25. 3. 2022, č. j. 10 Azs 311/2023-44 ze dne 6. 2. 2024, č. j. 5 Azs 230/2020-43 ze dne 11. 11. 2022, z nedávné doby pak usnesení č. j. 9 Azs 229/2024-21 ze dne 19. 3. 2025.

nesdílí náhled, že by tato judikatorní linie fakticky představovala převažující, ustálený či snad dokonce ustáleně uplatňovaný právní náhled.³ Proti němu stojí výslovné znění druhé věty § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, převažující judikatura i absence věcného odůvodnění výjimky pro případy s nezletilými dětmi.

25. Ve vztahu ke zjišťování skutkových okolností týkajících se rodinného života žalobce, tj. i života členů jeho rodiny, Krajský soud v Plzni (i zcela převažující rozhodovací činnost správních soudů) vychází z toho, že informace o rodinném a soukromém životě žalobce a jeho rodiny jsou informace v dispozici žalobce, nikoliv správního orgánu.
26. Žalobce má tedy zákonem výslovně stanovenou povinnost uvádět *veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí*, tj. včetně informací o rodinném životě; tuto povinnost konstatuje i převažující judikatura správních soudů; jde o informace v dispozici žalobce a tyto informace se týkají skutkových předpokladů právní normy příznivé pro žalobce. Všechna tato hlediska vedou k závěru, že je procesní odpovědností žalobce, aby tyto informace uvedl, nikoliv odpovědností správního orgánu, aby je vyhledal.
27. Tyto skutečnosti žalobce uvedl jen v obecné rovině a žalovaný tato tvrzení o podobě rodinného života žalobce bez dalšího přijal. Z toho pohledu není zřejmé, jaké skutečnosti by tedy v řízení měly být zjištěny nedostatečně, protože *žalovaný vyšel ze skutkového stavu tak, jako ho žalobce tvrdil*. K dotazu soudu při ústním jednání, jakéže konkrétní skutečnosti měly být výsledky zjištěny, zástupce žalobce pouze uvedl, že tak měl být zjištěn *vztah dětí k otci a intenzita vztahu*. Ani v řízení o žalobě tedy žalobce nebyl schopen konkrétně označit, jaké *individualizovatelné* skutečnosti nebyly v řízení zjištěny. Z toho pohledu tedy správní orgán rozhodl na základě skutečností vypovídajících o rozhodných otázkách *prima facie* v dostatečném rozsahu i kvalitě.
28. S žalobcem je možné souhlasit v tom, že o vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí nepřineslo mnoho skutkových zjištění. Plyne z něj ovšem v základu jasná informace: rodinná situace žalobce se nejeví jako něčím specifická. To odpovídá tvrzením žalobce, který žádné specifikum netvrdil. Bylo proto nadbytečné provádět další dokazování, což převažující judikatura správních soudů opakovaně potvrdila (srov. např. rozsudky NSS č. 4 Azs 269/2022-25 ze dne 20. 12. 2022, odst. 21, 22; č. j. 1 Azs 504/2019-29 ze dne 3. 9. 2020, odst. 35; č. j. 3 Azs 176/2017-32 dne 17. 1. 2018, odst. 14).
29. K tomu zdejší soud připomíná své setrvalé stanovisko, že navržené důkazy je třeba provádět za situace, kdy je zřejmé, jaké *konkrétní skutečnosti* k jakým *konkrétním tvrzením* mají být takovým důkazem zjištěny. Dokazování se neprovádí jen proto, aby v jeho rámci žalobce teprve konkretizoval svá tvrzení a procesní přednesy (tvrzením se relevantní okolnosti vymezují, dokazováním zjišťují). Důkazní návrh proto musí být konkrétní, musí tedy označovat *skutečnosti, které mají být prokázány*. Jestliže důkazní návrh není konkrétní, nemůže být úspěšný. Důkazní návrhy nemají sloužit k tomu, aby teprve při provádění důkazu výsledkem zazněla rozhodná skutková tvrzení účastníka (srov. rozsudky KS v Plzni č. j. 77 A 151/2020-124 ze dne 5. 5. 2021, č. j. 76 A 4/2021-56 ze dne 9. 2. 2022, č. j. 77 A 112/2021-43 ze dne 30. 3. 2022, a rozsudky NSS č. j. 6 As 147/2013-29 ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 Azs 161/2020-45 ze dne 30. 7. 2020). Kategorie „*velmi obecných důvodů pro návrh na provedení důkazu*“ (tak např. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 349/2020-37 ze

³ Srov. rozsudek č. j. 10 Azs 226/2020-52, odst. 26 a 29, a rozsudek č. j. 5 Azs 62/2023-46 ze dne 21. 7. 2023, odst. 27, ve kterých je *k téže právní otázce* prvně zdůrazněna priorita důkazní aktivity správního orgánu, podruhé priorita důkazní aktivity cizince, přestože jde o rozsudky vydané *v téže věci*.

dne 24. 2. 2023, č. j. 5 Azs 33/2022-39 ze dne 18. 10. 2022) je tedy obecně i pro Krajský soud v Plzni neakceptovatelná, a v rozporu s účelem dokazování i dosavadní judikaturou správních soudů (srov. např. rozsudky NSS č. j. 4 Azs 166/2022-60 ze dne 16. 9. 2022, č. j. 9 Azs 39/2022-50 ze dne 13. 5. 2022).

30. Dále pak žalobce nemá pravdu v tom, že by nejlepší zájem jeho nezletilých dětí byl zjištěn nedostatečně.
31. V obecné rovině lze u každého otce nezletilých dětí hovořit o zájmu jeho dětí vyrůstat s oběma rodiči, tj. s otcem v úplné rodině (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 314/2020-52 ze dne 8. 10. 2021). Přesně tak nejlepší zájem dětí definoval i zástupce žalobce při výsledku dne 1. 11. 2023. Při něm uvedl: „*Mám za to, že i bez zprávy OSPOD o zájmu nezletilých ... je zřejmé, že zájem nezletilých dětí účastníka řízení je evidentně pobývat na území ČR společně s rodiči a naopak, vycestování buď samotného otce, nebo celé rodiny, která má veškerý svůj život na území ČR by bylo v rozporu s jejich zájmy. ... Střediskem jejich soukromého a rodinného života je ČR, mají zde vybudovány veškeré sociální, pracovní, kulturní a rodinné vazby.*“ Obdobným způsobem nejlepší zájem dětí definoval zástupce žalobce i při ústním jednání k dotazu soudu.
32. Stručně řečeno: žalovaný tedy při svém rozhodování vycházel z vymezení nejlepšího zájmu dětí žalobce, které odpovídá judikatuře i *opakovanému tvrzení žalobce.*

K vlastnímu posouzení přiměřenosti

33. Žalovaný se samotným posouzením přiměřenosti zabýval dostatečně a přiléhavě k okolnostem věci. S jeho závěry se soud proto ztotožnil. Žalovaný vymezil závažnost protiprávního jednání žalobce a zásadní význam porušeného chráněného zájmu (výroba a distribuce velkého množství pervitinu v organizované skupině; str. 2, 3, 10 a 11 rozhodnutí); popsal rodinnou situaci žalobce (str. 4 a 5 rozhodnutí); popsal vazby žalobce na ČR i na zemi původu (str. 8 rozhodnutí); konstatoval, že rodině žalobce nebrání žádné známé konkrétní skutečnosti k odchodu do jejich země původu, a že je jen na rozhodnutí rodiny žalobce, zda dojde k jejímu rozdělení nebo ne (str. 7, 9 a 10 rozhodnutí; k tomu soud dodává, že zbylí členové rodiny mají samostatné pobytové tituly).
34. Na toto vymezení a jeho hodnocení ze strany žalovaného soud odkazuje, protože již odůvodnění napadeného rozhodnutí odpovídá na všechny námitky žalobce, které uvedl v žalobě. Za toho stavu není důvod, aby soud toto hodnocení opakoval či formuloval jinak. Stejně tak není důvod, aby se soud blíže věnoval aspektům, které žalobce žalobními body konkrétně nezpochybnil.
35. Ve věci žalobce lze shrnout, že nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života nelze dovozovat pouze z délky jeho pobytu v České republice a tvrzených rodinných vazeb. Závažnost a rozsah úmyslné trestné činnosti představují důvod, pro nějž v posuzované věci převáží zájem na ochraně společnosti nad zájmem žalobce na ochraně soukromého a rodinného života. Žalovaný se zabýval všemi okolnostmi, které žalobce uváděl ve svůj prospěch a nyní na ně odkazuje v žalobě. Tato tvrzení však nezvrátila závěr správního orgánu o zrušení povolení k trvalému pobytu.
36. Žalovaný nezpochybnil, že rozhodnutí zasáhne do soukromého a rodinného života žalobce. Je však zjevné, že své blízké nepříznivým důsledkům svého závažného protiprávního jednání vystavil právě žalobce. Soud v postupu žalovaného neshledal pochybení. V řízení nevyšly najevo natolik závažné okolnosti soukromého a rodinného

života žalobce a jeho rodiny, v jejichž důsledku by nebylo možné žalobcovo povolení k trvalému pobytu zrušit. Manželka ani děti na něm nejsou závislé ekonomicky ani péčí.

37. K námitce nejlepšího zájmu dítěte lze uvést, že žalovaný tento zájem zohlednil jako jeden z více zájmů, mezi kterými je třeba vyvažovat. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že zájem dětí na bezprostředním soužití s otcem ohrozil především sám žalobce. Intenzitu zásahu snižují i další okolnosti věci, zejména možnost pokračování rodinného života i bez povolení k trvalému pobytu žalobce na území České republiky. V zájmu dětí žalobce je setrvat na území ČR, ale i setrvat s otcem; vždy jeden z těchto zájmů nebude ohrožen. Úmluva o právech dítěte sice zaručuje právo udržovat kontakt s oběma rodiči, nestanoví však, že oba rodiče musí žít se svým dítětem v jednom státě. Úmluva oddělení dítěte od rodiče naopak předpokládá a pro tuto situaci požaduje zabezpečit pravidelné osobní kontakty. Zrušení povolení k trvalému pobytu tento požadavek neporušuje. Žalobce sice pozbyl nejvyšší pobytové oprávnění, nebyl mu však zakázán pobyt na území České republiky. Za dětmi proto může přicestovat např. na základě krátkodobého víza.

Rodinný příslušníci jako účastníci správního řízení

38. Dílčí žalobní námitka žalobce se týkala účastenství jeho rodinných příslušníků ve správním řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. V řízení před soudem však pak žalobci, neboť se jí žalobce nedomáhal ochrany vlastních práv.
39. Ve správním soudnictví je totiž ustáleno, že žalobce může v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byla zkrácena na svých právech. Nemůže tedy namítat porušení práv jiné osoby (srov. rozsudky NSS č. j. 7 A 139/2001-67 ze dne 29. 7. 2004, č. 379/2004 Sb. NSS, č. j. 8 As 52/2008-92 ze dne 28. 1. 2009, č. j. 5 As 10/2008-103 ze dne 29. 8. 2008, č. j. 5 As 58/2011-141 ze dne 19. 8. 2011). Námitka porušení procesních práv jiného účastníka řízení je právě takovou námitkou porušení práv jiné osoby.
40. Krajskému soudu je znám vývoj této judikatury v tom smyslu, že je možné účinně namítat porušení práv osoby odlišné od žalobce, pokud žalobce zároveň namítá vliv tohoto pochybení na zjištění skutkového stavu, resp. v souvislosti se svými právy (rozsudek NSS č. j. 10 Azs 12/2023-67 ze dne 8. 3. 2023, odst. 46).
41. K tomu krajský soud podotýká, že není zřejmé, jaký relevantní vliv na *zjišťování skutkového stavu* může mít *účastenství osoby odlišné od žalobce* v řízení – skutkový stav se zjišťuje dokazováním, nikoliv procesním účastenstvím jiné osoby. Vyjádření osoby v postavení účastníka řízení samo o sobě totiž nemá důkazní hodnotu – představuje jen její procesní stanovisko (srov. nálezn. sp. zn. II. ÚS 182/02 ze dne 11. 11. 2003). Procesní stanovisko jistě může podle okolností obsahovat i skutkové tvrzení. Toto tvrzení o skutkovém stavu je však třeba ověřit provedením odpovídajícího důkazního prostředku. Jakkoliv tímto důkazním prostředkem může být i například tzv. účastnická výpověď, nemění to nic na tom, že *výsledná zjištění o skutkovém stavu musí vycházet z výsledku dokazování, nikoliv ze samotného účastenství v řízení*. Dokazování pak lze nepochybně vést i jinými prostředky, například (a typicky) výsledkem jiných osob, než jsou účastníci řízení. Teprve provedení či neprovedení takého výsledku má vliv na zjištění skutkového stavu. Žalobce tedy může před soudem i před správním orgánem přímo a plně bránit svá práva námitkami vůči způsobu, rozsahu a kvalitě zjištění skutkového stavu. Oproti tomu námitkami k účastenství ostatních osob nehájí ani zprostředkovaně svá práva, ale přímo se domáhá ochrany cizích práv.

42. Z uvedeného plyne, že pro zjištění skutkového stavu ve vztahu k žalobci jako hlavnímu účastníku správního řízení bylo určující, zda a jak navrhoval provést dokazování, nikoliv zda rodinní příslušníci měli také postavení účastníků řízení. Jinými slovy, otázka účastenství rodinných příslušníků nemá vliv na zjištění skutkového stavu ve vztahu k žalobci.
43. V souzené věci žalobce také námitku opomenutého účastenství rodinných příslušníků uplatnil samostatně, nikoliv v nějakém „kontextu dalších žalobních bodů“, jak vyžaduje rozsudek č. j. 10 Azs 12/2023-67. K dotazu soudu při ústním jednání zástupce žalobce uvedl, že nezákonnost naříkaného rozhodnutí spatřuje v tom, že nebyl dodržen předepsaný procesní postup. V tom ohledu se tedy žalobce dovolává (údajně) objektivní nezákonnosti, aniž by však tvrdil jakýkoliv průmět do svých subjektivních práv. Z toho je vcelku zřejmé, že žalobce touto námitkou nebránil žádná svá práva, ale nanejvýš jen práva rodinných příslušníků. To mu ovšem nepřísluší.
44. Nad rámec nezbytného (mimo vlastní rozhodovací důvod) soud k této námitce žalobce stručně konstatuje, že Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně vyjádřil v tom smyslu, že faktické dopady na rodinné příslušníky z důvodu intenzity rodinných vztahů mají pouze nepřímou povahu (srov. např. rozsudky NSS č. j. 4 Azs 171/2019-25 ze dne 25. 9. 2020, č. j. 10 Azs 226/2020-52 ze dne 24. 3. 2021, č. j. 2 Azs 130/2022-35 ze dne 20. 7. 2022). Účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu ovšem vyžaduje *přímé dotčení* práv nebo povinností.

IV. Závěr

45. Z uvedených důvodů není rozhodnutí žalovaného nezákonné a netrpí ani vadami řízení. Soud proto žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 15. dubna 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce